การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติ ศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน*

Educational Management for Migrant Workers' Children in Early Childhood Centers Within Schools in Lamphun Province

สุธีร์ภัทร รุณผาบ, เฉลิมชัย ปัญญาดี, สมคิด แก้วทิพย์, บงกชมาศ เอกเอี่ยม และธรรมพร ตันตรา
Suteepat Runnapab, Chalermchai Panyadee, Somkid Kaewthip, Bongkochmas Ek-aem and Thammaporn Tantar
วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ประเทศไทย
School of Administrative Studies, Maejo University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: mju6305501002@mju.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติในศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดลำพูน และ 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรแรงงานข้ามชาติในศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้แทนครูระดับปฐมวัย โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 122 คน จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 122 โรงเรียน ซึ่งคัดเลือกจากประชากร 175 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติในศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.55) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.58) ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.59) ด้านนโยบายการศึกษาของรัฐบาล ($\bar{X}$= 3.89, S.D. = 0.49) ด้านองค์กรภาคีเครือข่าย ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = 0.64) ด้านเทคโนโลยีและสื่อการสอน ($\bar{X}$ = 3.68,

*ได้รับบทความ: 2 กรกฎาคม 2568; แก้ไขบทความ: 8 มิถุนายน 2569; ตอบรับตีพิมพ์: 20 มิถุนายน 2569
Received: July 2, 2025; Revised: June 8, 2026; Accepted: June 20, 2026

S.D. = 0.69) และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.74) ตามลำดับ ส่วนด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17, S.D. = 0.73)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรแรงงานข้ามชาติในศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.54) รองลงมา ได้แก่ ด้านพัฒนาการทางร่างกาย ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.54) ด้านพัฒนาการทางสังคม ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.53) และด้านพัฒนาการทางสติปัญญา ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

คำสำคัญ: แรงงานข้ามชาติ; เด็กปฐมวัย; การบริหารจัดการการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to investigate the educational management for migrant workers' children in early childhood centers within schools in Lamphun Province, and 2) to examine the learning achievement of migrant workers' children in these centers. This quantitative research employed a questionnaire as the research instrument. The sample consisted of 122 early childhood teachers, one representative from each of the 122 sampled schools, selected from a population of 175 schools. Data were analyzed using mean and standard deviation.

The findings revealed that:

1. The educational management for migrant workers' children in early childhood centers within schools in Lamphun Province was rated at a high level overall. The component with the highest mean score was teachers and instructional personnel ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.55), followed by school administrators ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.58), school committees ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.59), government educational policies ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.49), partner organizations and networks ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = 0.64), educational technology and instructional media ($\bar{X}$ = 3.68, S.D. = 0.69), and parental participation ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.74), respectively. Budget allocation for curriculum implementation was rated at a moderate level ($\bar{X}$ = 3.17, S.D. = 0.73).

2. The learning achievement of migrant workers' children in early childhood centers within schools in Lamphun Province was found to be at a high level overall. The highest mean score was observed in emotional and mental development ($\bar{X}$ = 4.39, S.D.

= 0.54), followed by physical development ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.54), social development ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.53), and intellectual development ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.55), respectively.

Keywords: Migrant Workers; Early Childhood Education; Educational Management

1. บทนำ

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายสังคมและการศึกษาในการสร้างโอกาสทางการศึกษากระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย โดยคำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม โดยส่งเสริมการให้ความรู้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาถึงแรกเกิดให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแม่และเด็ก สนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศในภาพรวม โดยหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องมีเป้าหมายและมีทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ซึ่งต้องให้ความสำคัญของการกำหนดกรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมายและกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) โดยกำหนดหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ต้องปฏิรูปเร่งด่วน คือ 1) การพัฒนาคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัย 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และ 4) พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษายุคใหม่ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จากแนวโน้มการย้ายถิ่นฐานของแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่เปิดรับการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติ (กรมการจัดหางาน, 2562) โดยแรงงานข้ามชาติที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยส่วนหนึ่งได้นำครอบครัวเดินทางติดตามมาด้วย และนอกจากเด็กจะเดินทางมาพร้อมกับผู้ปกครองแล้ว ยังพบว่า มีแรงงานข้ามชาติบางส่วนได้มาคลอดบุตรที่โรงพยาบาลต่างๆ ในประเทศไทย บุตรแรงงานข้ามชาติยังมีโอกาสในการเข้าศึกษาเพียงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเด็กที่จดทะเบียนและหากเปรียบเทียบกับจำนวนบุตรแรงงานข้ามชาติที่มีอยู่จริงในสังคมไทยก็จะยิ่งเป็นสัดส่วนที่ลดน้อยลง (องค์กรยูนิเซฟประเทศไทย, 2565) ทั้งนี้เพราะปัญหาในการเข้าเรียนในสถานศึกษาของบุตรแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน จากรายงานการติดตามสถานการณ์การศึกษาของสถาบันรามจิตติ พบว่า การไม่ได้เข้าเรียนของเด็กเกิดจากปัญหาที่พ่อแม่ไม่รู้ข้อมูล ปัญหาค่าใช้จ่าย ปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม ปัญหาการสื่อสารและปัญหากลัวถูกจับกุม

นอกจากนี้ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งก็เป็นอุปสรรคของการศึกษาของบุตรแรงงานข้ามชาติ จากรายงานวิจัยของศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย พบว่า ความไม่ต้องการรับบุตรแรงงานข้ามชาติของผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งเป็นปัญหาของการศึกษาของบุตรแรงงานข้ามชาติด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ตามนโยบายด้านสังคมและการศึกษาที่มุ่งเน้นการให้การศึกษาอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมให้สถานศึกษาต้องนำนโยบายของรัฐบาลไปสนองตอบ และเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการให้บริการการศึกษาขั้นต้นที่รัฐมุ่งจัดให้กับเด็กก่อนวัยเรียน เพราะประสบการณ์ที่เด็กจะได้รับในช่วงอายุนี้ เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อม ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับช่วงอายุต่อๆ ไป ผู้บริหารโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญในนโยบายที่ได้รับมอบหมาย ควรมีแนวทางปฏิบัติหรือวิธีดำเนินการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) โดยข้อเสนอเชิงนโยบายจะเป็นกรอบที่มีความชัดเจนเพื่อการปฏิบัติ มีทั้งแนวทางในการปฏิบัติและตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผล อันจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินการตามนโยบายของโรงเรียนที่มีศูนย์เด็กปฐมวัยบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เหมาะสมและเป็นไปได้ และสถานบันทางศึกษาต้องเปิดรับกลุ่มบุตรหลานแรงงานข้ามชาติเข้ารับการศึกษา โดยเฉพาะที่ได้การรับรองจากกฎหมายไทยมีเลขประจำตัว (อินธิดา จำนงนิตย์ และเพ็ญณี แนรอท, 2564, หน้า 384-394)

จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดที่มีประชากรอาศัยอยู่หลากหลายเชื้อชาติซึ่งเข้ามาประกอบอาชีพต่างๆ มีทั้งชาวไทยและแรงงานข้ามชาติทำให้มีผลมาถึงด้านการจัดการศึกษา โรงเรียนต้องดำเนินการให้เอื้อต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาคกันสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า จังหวัดลำพูนมีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ 2 เขต คือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลำพูน เขต 1 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลำพูน เขต 2 โดยเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 มีจำนวนโรงเรียน 97 โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 มีจำนวนโรงเรียน 88 โรงเรียน นักเรียนในโรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลำพูน เขต 1 จำนวน 11,292 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับปฐมวัย จำนวน 2,368 คน โดยมีนักเรียนที่เป็นบุตรของแรงงานข้ามชาติ ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลำพูน เขต 1 จำนวน 536 คน คิดเป็นร้อยละ 22.64 นักเรียนในโรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลำพูน เขต 2 จำนวน 7,802 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับปฐมวัย จำนวน 2,120 คน โดยมีนักเรียนที่เป็นบุตรของแรงงานข้ามชาติ ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดลำพูน เขต 2 จำนวน 748 คน คิดเป็น 34.34 จะเห็นได้ว่ามีบุตรแรงงานข้ามชาติเข้ามาศึกษาภายในโรงเรียนระดับปฐมวัยในจังหวัดลำพูนค่อนข้างมาก

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยจังหวัดลำพูน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดรับกับนโยบายที่กำหนดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ หน่วยในการศึกษา (unit of analysis) คือ ศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน จำนวน 175 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยเลือกใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของ Taro Yamane ได้จำนวน 122 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม มีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้แทนครูระดับปฐมวัย เป็นผู้มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวนโรงเรียนละ 1 คน รวม 122 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ความสมบูรณ์ของภาษา (wording) ผู้ศึกษาวิจัยได้นำแบบสอบถามสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of item objective congruence: IOC) ได้ค่า IOC ที่ 0.9 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS 29.0.2 และอธิบายโดยสถิติเชิงพรรณนาเช่น ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (means) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน มีองค์ประกอบได้แก่ ด้านนโยบายการศึกษาของรัฐบาล ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครู/บุคลากรด้านการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยี และสื่อการสอน ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชมรมศิษย์เก่า และด้านองค์กรภาคีเครือข่าย

การบริหารจัดการศึกษาด้านนโยบายการจัดการของรัฐบาลมีเหมาะสมกับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.49) ประกอบด้วย นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลสามารถนำสู่การปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.63) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์มีความสอดคล้องกับนโยบาย ($\bar{X}$ = = 3.91 S.D. = 0.66) นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลมีส่วนสนับสนุนต่อการเรียนรู้ของบุตรแรงงานข้ามชาติ ($\bar{X}$ = 3.90 S.D. = 0.59) ยุทธศาสตร์มีความสอดคล้องกับนโยบาย ($\bar{X}$ = 3.88 S.D. = 0.81) และนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐควรมีการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X}$ = 3.82, S.D. = 0.67) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.58) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียดดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.64) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เข้าใจต่อนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.68) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดโครงการเสริมเพื่อให้นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐประสบผลสำเร็จ ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.63) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของรัฐ ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.61) และผู้บริหารสถานศึกษามีการกลยุทธ์ เทคนิควิธีการในการจัดการศึกษาของบุตรแรงงามข้ามชาติ ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.66) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านครู/บุคลากรด้านการเรียนการสอนกับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.55) ประกอบด้วย ครู/บุคลากรด้านการศึกษามีการจัดโครงการเสริมในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.62) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ศักยภาพของครู/บุคลากรด้านการศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. 0.59) ครู/บุคลากรด้านการศึกษาสามารถนำนโยบายของรัฐและสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.61) ครู/บุคลากรด้านการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจนโยบายของรัฐ ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.61) และสถานศึกษามีจำนวนครูที่เหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.85) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านงบประมาณที่ใช้ในการจัดการหลักสูตรกับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17, S.D. = 0.73) ประกอบด้วย งบประมาณในการจัดการศึกษาเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.73) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ งบประมาณของรัฐบาลมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 3.40, S.D. = 0.73) งบประมาณที่ได้รับจากการบริจาค ($\bar{X}$ = 3.16, S.D. = 0.92) งบประมาณที่ได้จากองค์กรเครือข่าย ($\bar{X}$ = 3.16, S.D. = 0.88) งบประมาณสนับสนับจากชมรม/สมาคมศิษย์เก่า ($\bar{X}$ = 2.90, S.D. = 1.03) และงบประมาณค่าบำรุงสถานศึกษาจากผู้ปกครอง ($\bar{X}$ = 2.84, S.D. = 1.04) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านเทคโนโลยี และสื่อการสอนกับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.68, S.D. = 0.69) ประกอบด้วย ความต้องการเทคโนโลยี/สื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.77) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สื่อการเรียนการสอนมีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.64, S.D. = 0.88) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เทคโนโลยีที่ทำมาจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = 0.88) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สื่อการเรียนการสอนที่เป็นแหล่งเรียนเพียงพอสำหรับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = 0.79) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเทคโนโลยีมีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.48, S.D. = 0.90) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านคณะกรรมการสถานศึกษากับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.59) ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเข้าประชุมเพื่อการวางแผน ดำเนินงาน การจัดโครงการเสริมตามหลักสูตรมากที่สุด ($\bar{X}$= 3.98, S.D. = 0.62) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.63) คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา สถาบันการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.63) และคณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.68) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชมรมศิษย์เก่ากับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.74) ประกอบด้วย ผู้ปกครองมีความส่วนร่วมต่อการกิจกรรมโครงการในโรงเรียนมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.74, S.D. = 0.86) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาโดยภาพรวม ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = 0.78) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ชมรมศิษย์เก่ามีความส่วนร่วมต่อการกิจกรรมโครงการในโรงเรียน ($\bar{X}$ = 3.48, S.D. = 0.89) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ชมรมศิษย์เก่ามีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาโดยภาพรวมโรงเรียน ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. = 0.90) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจต่อนโยบายการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.42, S.D. = 0.81) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านองค์กรภาคีเครือข่ายกับการบริหารจัดการศึกษาศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = 0.64) ประกอบด้วย สถานศึกษามีการสร้างภาคีเครือข่ายกับผู้นำท้องถิ่นมากที่สุด ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.67) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ สถานศึกษามีการสร้างภาคีเครือข่ายกับสถานบันศาสนา ($\bar{X}$ = 3.97, S.D. = 0.69) สถานศึกษามีการสร้างภาคีเครือข่ายสถานบันการศึกษาอื่น ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.72) สถานศึกษามีการสร้างภาคีเครือข่ายองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 3.88, S.D. = 0.70) สถานศึกษามีการสร้างภาคีเครือข่ายกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐในระดับจังหวัด/ภาค/ประเทศ ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.79) และสถานศึกษามีการสร้างภาคีเครือข่ายภาคเอกชน ($\bar{X}$ = 3.58, S.D. = 0.83) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านพัฒนาการทางด้านอารมณ์/จิตใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.54) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านพัฒนาทางด้านร่างกาย ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.54) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านพัฒนาการทางด้านสังคม ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.53) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.55) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติในศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน พบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาประกอบด้วยหลายมิติ ได้แก่ ด้านนโยบาย ผู้บริหาร ครูและบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยีและสื่อการสอน คณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และองค์กรภาคีเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการศึกษาเชิงระบบ (Systems Theory) ของ Bertalanffy (1968 อ้างถึงใน สมานชัย กิจวิจารณ์, 2563, หน้า 51-63) ที่อธิบายว่า การบริหารจัดการองค์กรต้องพิจารณาองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพโดยรวมขององค์กร ในด้านนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) ของ Pressman และ Wildavsky (1973 อ้างถึงใน ปราการ อนุศาสนะนันทน์, 2561) ที่ระบุว่า ความสำเร็จของนโยบายขึ้นอยู่กับความชัดเจนของนโยบายและความสามารถของหน่วยงานในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของจินดาภัช ใจซื่อ, ภารดี อนันต์นาวี และมนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2564, หน้า 376-392) ที่เน้นความสำคัญของความสอดคล้องระหว่างนโยบายและยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครู/บุคลากรทางการศึกษาที่มีศักยภาพอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของผู้นำทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership) ของ Leithwood et al. (2004 อ้างถึงใน ปราการ อนุศาสนะนันทน์, 2561) ที่ชี้ว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง สนับสนุนครู และส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครู (Teacher Professional Development) ที่ระบุว่าศักยภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียน (Darling-Hammond, 2000 อ้างถึงใน จิดาภา เร่งมีศรีสุข

และคณะ, 2565, หน้า 38-51) อย่างไรก็ตาม พบว่า ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดด้านทรัพยากร สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา (Educational Resource Management) ที่เสนอว่า ความเพียงพอและการจัดสรรทรัพยากรมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (Odden & Picus, 2014 อ้างถึงใน สมานชัย กิจวิจารณ์, 2563) โดยเฉพาะในบริบทของกลุ่มเปราะบาง เช่น บุตรแรงงานข้ามชาติ

ในด้านเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนที่มีความต้องการเพิ่มเติมในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดการบูรณาการเทคโนโลยีในการศึกษา (Technology Integration) เช่น กรอบแนวคิด TPACK ของ Mishra และ Koehler (2006 อ้างถึงใน ปราการ อนุศาสนะนันทน์, 2561) ที่เน้นการผสมผสานความรู้ด้านเนื้อหา วิธีสอน และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะในบริบทที่มีความหลากหลาย ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายที่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) (ธรรมพร ตันตรา, 2560) ที่เน้นความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน สำหรับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่พบว่าด้านพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ และร่างกายมีระดับสูงกว่าด้านสติปัญญา สามารถอธิบายได้ตามแนวคิดพัฒนาการเด็ก (Weber, 2011) ที่ระบุว่า เด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงพัฒนาการก่อนปฏิบัติการ (Preoperational Stage) ซึ่งเน้นการพัฒนาด้านอารมณ์ สังคม และการรับรู้ มากกว่าการคิดเชิงนามธรรม อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการแบบองค์รวม (Holistic Development) ที่มองว่าการพัฒนาเด็กควรครอบคลุมทุกมิติทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงกล่าวได้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งเชิงนโยบาย ทรัพยากร บุคลากร และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทางการบริหารการศึกษาและพัฒนาการเด็กที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณและส่งเสริมการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติอย่างมีคุณภาพ

1.2 ควรพัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและบริบทของบุตรแรงงานข้ามชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

1.3 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

1.4 ควรรักษาและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรมและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบหรือกลยุทธ์การจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบและพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

2.2 ควรศึกษาถอดบทเรียนจากสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติ เพื่อพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติที่ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงนโยบายและกฎหมายด้านการศึกษา เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาและความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ค้นพบองค์ความรู้จากงานวิจัยคือ การบริหารจัดการการศึกษามีองค์ประกอบด้านนโยบายการศึกษาของรัฐและสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเหมาะสม งบประมาณที่เพียงพอ มีเทคโนโลยีและสื่อสารสอนที่เหมาะสมและเพียงพอ การมีส่วนร่วมของชุมชนที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง สมาคม/ชมรมผู้ปกครอง และการมีภาคีเครือข่ายที่เข้ามาสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติศูนย์เด็กเล็กในโรงเรียนในจังหวัดลำพูน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. (2562). *วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการจัดระบบองค์การเอกชน การเคลื่อนย้ายบุคคลตามข้อตกลงการค้าเสรี และสารสนเทศ.

จิดาภา เร่งมีศรีสุข, นิดาภา กระแจะจันทร์, สมพงษ์ เกษานุช, นันทยา คงประพันธ์ และ นภัทร์ แก้วนาค. (2565). กลยุทธ์การสร้างเสริมระบบการบริหารจัดการเศรษฐกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วมวิถีปกติใหม่ของชุมชนลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา. *วารสารศิลปการจัดการ*, 7(1), 38-51.

จินดาภัช ใจซื่อ, ภารดี อนันต์นาวี และมนสิช สิทธิสมบูรณ์. (2564). รูปแบบการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชลบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(12), 376-392.

ธรรมพร ตันตรา. (2560). *พฤติกรรมและวัฒนธรรมองค์การสาธารณะ.* เชียงใหม่: ภทระ พรีเพรส.

ปราการ อนุศาสนะนันทน์. (2561). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในบริบทประเทศไทย 4.0*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สมานชัย กิจวิจารณ์. (2563). การบริหารงานตามแผนยุทธศาตร์. *Journal of Roi Kaensarn Academi,* 5(1), 51-63.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11.* เข้าถึงได้จาก https://www.obec.go.th/policy-obec

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

องค์กรยูนิเซฟประเทศไทย. (2565). *รายงานสถานการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อินธิดา จำนงนิตย์ และเพ็ญณี แนรอท. (2564). การให้บริการด้านการศึกษาแก่บทแรงงานข้ามชาติจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย. *Journal of Modern Learning Development*, 6(3), 384-394.

Weber, R. B. (2011). *Understanding parents' child care decision-making: A foundation for child care policy making* (Research-to-Policy, Research-to-Practice Brief No. OPRE 2011-12). Washington, DC: Office of Planning, Research and Evaluation, Administration for Children and Families, U.S. Department of Health and Human Services.